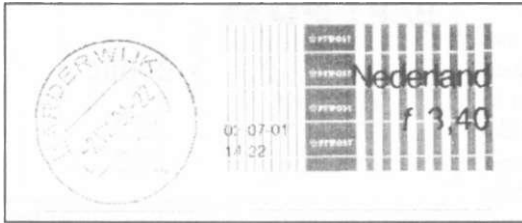

Nederlandse frankeerstroken, een nieuw verzamelgebied.

Wie het juni nummer van Filatelie goed heeft doorgelezen is het vast wel opgevallen dat de PTT van plan is om met de losse verkoop van frankeer zegels te stoppen. Men is van plan om frankeerzegels voortaan per

velletje, of boekje met vijf of tien exemplaren te verkopen. Klanten die losse poststukken aanbieden aan de loketten zullen zien dat hun brief of kaart met een nieuw product wordt beplakt, de frankeerstrook. Volgens het maandblad Filatelie zou het de bedoeling van de PTT zijn om 2000 van de ruim 2800 Nederlandse postkantoren op 2 juli 2001 te hebben voorzien van de benodigde apparatuur. 2 juli 2001 is dus een dag geweest om een nieuw verzamelgebied op te zetten, maar klopt dat eigenlijk wel?

Wat is een frankeerstrook?

Een frankeerstrook is een strook die op het moment van aanbieden van een poststuk naar behoefte wordt gedrukt. Met andere woorden; op het moment dat een klant één of meerdere poststukken bij het postkantoor ter verzending aanbiedt, beslist de beambte in samenwerking met de frankeermachine hoeveel- en welke waardes de frankeermachine moet bedrukken.

De beambte plakt de stroken nu rechtstreeks op het poststuk en neemt deze poststukken ook direct in voor verdere verzending. Het is niet toegestaan dat losse stroken aan klanten (en dus ook verzamelaars) worden meegegeven. De Michel catalogus beschrijft dergelijke stroken niet als frankeerstroken, maar als loketstroken. Een frankeerstrook en een loketstrook zijn naar onze mening gelijke stroken.

Het verschil met automaatstroken.

De nieuwe stroken zijn beslist geen automaatstroken. Automaatstroken worden in een aantal gevallen door de klant zelf uit de automaat gehaald, in andere gevallen bedient de postbeambte de automaat. Automaatstroken mogen door de klant mee naar huis worden genomen. Deze stroken mogen op een later tijdstip overal in het land van herkomst worden gebruikt. Automaatstroken mogen dus gelijk worden gesteld met gewone frankeerzegels. In Nederland zijn vier soorten automaatstroken in omloop geweest, Klüssendorf, Frama, Nagler en Hytech.

De frankeerstroken (loketstroken) moeten door de beambte direct ter plaatse op het poststuk geplakt worden. De klant kan ze niet meenemen naar huis. Ze verschillen dus wezenlijk van automaatstroken.

Wat gebeurde er voor 2 juli?

Dat er op 2 juli nieuwe stroken aan de loketten zouden verschijnen hebben we allemaal kunnen lezen in het maandblad Filatelie. Elke verzamelaar heeft dus ruim op tijd informatie gekregen over deze stroken.

Iedereen heeft dus de kans gehad om een eerste-dag-strook in zijn of haar bezit te krijgen. In hetzelfde maandblad wordt echter geen melding gemaakt van proefstroken die een paar weken eerder al in omloop zijn gekomen. Wie echter wel eens op internet zoekt naar gegevens had hierop de volgende tekst kunnen lezen:

PTT meld het "vervroegd" in gebruik nemen van Zegelprinters op de zakelijke vestigingen. Het zal hierbij gaan om het gebruik van "tijdelijke frankeerstroken" vooruitlopend op het ontwerp dat per 1 juli door de reguliere postkantoren zal worden gebruikt. Per 1 juli zal de zakelijke markt naar alle waarschijnlijkheid ook gebruik gaan maken van het ontwerp van de postkantoren. Een interessante tussenfase! Hierbij de voorlopige planning voor het gebruik van de zegelprinters op de zakelijke vestigingen. Deze planning is onder voorbehoud en kan per dag wijzigen (afhankelijk van inzet personeel en afnameroles)

Dinsdag 29 mei., Arnhem Stationsplein

Vrijdag 1 juni.. Tilburg Ringbaan Noord, Zwijndrecht Zoutverkopersstraat Leusden Larikslaan en Groningen Diamantlaan enz. enz.

De verschillende kantoren.

De tijdelijke stroken zijn allen voorzien van een verschillende code. Hieronder volgt een lijstje met kantoren en bijbehorende codes, voor zover ze ons op het moment van schrijven bekend waren, (waarschijnlijk ontbreekt er nog een enkel nummer.)

code	plaats	adres
HY01013	Leusden	Larikslaan
HY01020	Barendrecht	Blijdorpwest
HY01022	Zwijndrecht	Zoutverkopersstraat
HY01027	Drachten	De Tyen 1
HY01033	Rotterdam	Delfseplein
HY01038	Nieuwegein	Drenthelhaven

HY01027.. Drachten, De Tijen 1

HY01049	Roosendaal		Oostelijke Havendijk
HY01056	Waalwijk (1)	1e	Zeine
HY01060	Arnhem		Stationsplein (eerste machine)
HY01060	Amersfoort		Kosmonaut
HY01072	Waalwijk (2)	1e	Zeine
HY01074	Oud Beijerland		Edisonstraat
HY01075	Huizen		Energieweg
HY01076	Groningen (1)		Achterweg 1
HY01077	Den Bosch (1)		Plevier
HY01078	Moerdijk		Plaza
HY01080	Tilburg		Ringbaan noord
HY01082	Rotterdam		van Vollenhovenstraat
HY01092	Heerenveen		Skrijnmakker 14/16
HY01094	Amersfoort		Nijverheidsweg
HY01096	Naarden		Energierstraat
HY01097	Leiden (1)		Schipholweg
HY01098	Ede		Dieselstraat
HY01099	Groningen (2)		Diamantlaan 1
HY01102	Harderwijk		Johaniterlaan
HY01104	Nieuw Vennep		Westerdreef

HY01099: Groningen, Diamantlaan 1

HY01107	Volendam	Bellstraat
HY01110	Leiden (2)	Schipholweg
HY01109	Veldhoven	Schimmerik
HY01110	Leiden	Schipholweg
HY01111	Papendrecht	Poldermolen
HY01112	Den Bosch (2)	Geerke

Waarschijnlijk is er ook een automaat in gebruik geweest aan de 1^e Loswal in Hilversum (nummer onbekend)

Van de automaten in Leiden aan de Schipholweg (automaat nummer HY01097 en HY01110) is bekend dat deze nog t/m 12-07-2001 gebruik maakten van wit papier met de rode opdruk. Het was de bedoeling om op 02-07-2001 over te gaan op het nieuwe gekleurde papier.

Op een enkel kantoor bleef ook het oude papier in gebruik terwijl de nieuwe opdruk werd afgedrukt. Deze opdruk is echter rood van kleur. Van beide gevallen is ons de informatie medegedeeld, voorbeelden kunnen we helaas niet laten zien.

PTT POST BV DE TIJEN 1 9201 BX DRACHTEN TEL 0800-0430 18JUN01 15:55		
FRANKERING	031 000109	0,80
TOTAAL EXCL BTW		0,80
BTW 0,0%		0,00
TOTAAL 1 ART f		0,80
EURO €		0,36
KONTANT f		0,80
0000727		
DANK U EN TOT ZIENS		

Drachten
De Tijen 1

PTT POST BV JOHANNITERLAAN 1 3841 DS HARDERWIJK TEL 0800-0430 15JUN01 09:14		
FRANKERING	031 000405	0,80
TOTAAL EXCL BTW		0,80
BTW 0,0%		0,00
TOTAAL 1 ART f		0,80
EURO €		0,36
KONTANT f		0,80
0001578		
DANK U EN TOT ZIENS		

Harderwijk
Johanniterlaan 1

Kwitanties.

Verzamelaars van automaatstroken hebben vast ook wel een aantal kwitanties uit automaten in hun verzameling zitten. Ook de automaten die de nieuwe frankeerstroken drukken kunnen kwitanties vervaardigen. Op de kwitantie is zelfs af te lezen op welk kantoor men poststukken heeft laten frankeren.

Wat betreft het verzamelen van kwitanties willen we u nog even op het volgende wijzen: de kwitanties zijn gedrukt m.b.v. thermisch ïnktilint/druktilint. Onder invloed van warmte en zonlicht verdwijnt de opdruk t.z.t van het papier. Het is verstandig om de kwitanties in een gesloten stokboek te bewaren, zodat in elk geval het daglicht minder kans heeft deze stroken te bederven.

Afwijkingen bij de tijdelijke stroken.

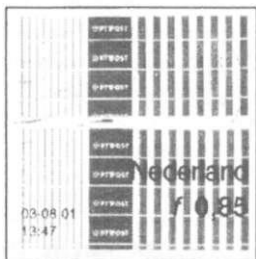
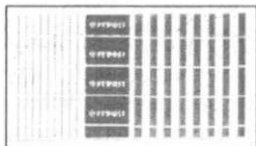
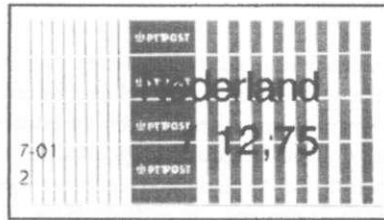
Hoewel de tijdelijke stroken slechts kort in omloop zijn geweest, is het ons toch gelukt een aantal afwijkingen te bemachtigen. Wat betreft de rode opdruk kunnen we vermelden dat deze in zowel lichte als donkere tinten voorkomt. Veel spectaculairder is de hiernaast afgebeelde frankeerstrook waar een groot deel van de aan te brengen opdruk ontbreekt. Zowel het PTT-logo, als de kartelrand ontbreken.

Definitieve frankeerstroken

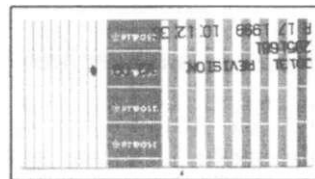
Op 2 juli 2001 kwamen op een aantal kantoren inderdaad de beloofde frankeerstroken in omloop. In Filatelie wordt gesproken over 2000 van de 2800 kantoren. Wij hebben echter de indruk dat dit aantal bij lange na niet gehaald is.

De invoering van frankeerstroken is voor veel PTT-ers waarschijnlijk ook een hele overstap. Een loketbeambte moet vanaf heden immers ook een machine kunnen bedienen die dergelijke stroken bedrukt. Er wil dus in het begin wel eens iets mis gaan. De hiernaast afgebeelde strook komt van een businessbalie uit Harderwijk. Het is een definitieve strook die op 2 juli uitkwam. Per abuis is deze bedrukt met de opdruk van een proefstrook. Zo op het eerste gezicht lijkt het ook een kopstaande opdruk. Een rol die verkeerd om in de machine is geplaatst wordt echter op de achterzijde bedrukt. Wij zijn van mening dat de opdrukken softwarematig kopstaand ten opzichte van elkaar op de stroken worden gedrukt.

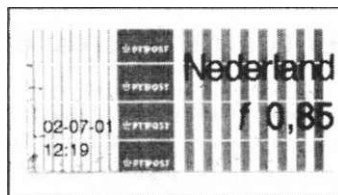
Naast deze spectaculaire afwijking komen verschoven opdrukken vrij regelmatig voor. Tot op heden heb ik echter slechts één exemplaar gezien waar de datum en de tijdaanduiding door elkaar heen waren geprint. Ook blanco stroken zonder waardeopdruk kunt u tussen uw post aantreffen. Hoogstwaarschijnlijk hebben deze machines wel meer bijzondere afwijkingen geproduceerd, een kwestie van goed zoeken, of op het goede moment op de juiste plek aanwezig zijn. Een frankeerstrook met daarop vermoedelijk gegevens over het instellen van de baliefrankceermachine maakt het geheel toch wel tot een boeiend verzamelobject.

Informatie over het instellen van de baliefrankceermachine?

Waar is de Euro gebleven?

Op 2 juli verschenen een groot aantal zegels met dubbele waarde aanduiding. Het is opvallend dat op de nieuwe frankeerstroken alleen een waarde aanduiding in guldens is aangebracht. Op de kwitanties die de automaten verstrekken wordt echter wel een bedrag geprint in zowel Guldens als Euro's. Een technische beperking? Een bewuste keuze? Of een foutje van de PTT? Wie het weet mag het zeggen.

Waar is de Euro?

Frankeerzegels met dubbele waarde aanduiding.

Tot slot.

Wie op zoek is naar een nieuw verzamelgebied, moet toch eens nadenken over de Nederlandse frankeerstroken. Op het moment dat wij dit artikel schreven waren deze stroken nog maar enkele weken in omloop. Ondanks dat is het ons al snel gelukt een aantal leuke afwijkingen te vinden. Frankeerstroken zijn wellicht verzamelobjecten waar van in de toekomst nog wel het één en ander te verwachten is. We willen u bij deze nog eens wijzen op het blad *Filatelie*, hierin is zeker het één en ander te vinden over deze stroken. Verder is een deel van dit artikel gebaseerd op gegevens die op het internet te vinden waren. Ook is de informatie deels afkomstig uit het verenigingsblad van de gespecialiseerde vereniging *Postaumaat*. (*Postaumaat Bulletin III-2001*)

J.H.J.Pasop en E.Bosmans.

(overgenomen uit *Verenigingsorgaan* van "Vereniging van Postzegelverzamelaars ASSEN", augustus 2001, nummer 74)